

ادبیات عمومی و سیاسی

هفته‌لق سیاسی، ادبی و علمی غزته‌در.

جلد : ۱

سنه : ۱ ۸ جمادی الآخر ۱۳۳۵ جمعه ایرتسی ۳۱ مارت ۱۹۱۷ نوسرو ۲۲

اندلسه دائر

— کچن نسخه دن مابعد —

۲ — عربده شدتلی بر تفرقه واردی. اندلس تفرقه لری، مجهول اولدینی اوزره، جزیره ک فاتح لری موسی بن نصیر و طارق بن زیاد آرده سنده کی اختلاف دن باشلیور. جغرافیونک ایضاخه کوره (*) ایبه ریا یاریم آطه سنک تشکلات طبیعییه بی مختلف حکومات دن مرکب بر هیئت متحده نک [فده راسیون، قونقه دده راسیون] ترکیب نه زیاده سیله مساعددی؛ لکن، بر عکس اوله رق، مرکزیت اصوله رعایت کار بر تک دولتک تشکله اصلا الیور شلی دکلدی. بویله بر حکومت مستقله نک تشکله کرک مسلمانلر، کرک خرسیتیانلر بوشنه غیر قکش اولشلردی. غیرت دینه بیله هر ایکی مذهب اربابنک آرزوسنی تطمین ایده مدی. طویراغک تقسیمات طبیعییه سی مملکتک بری برندن آیری حکوماته انقسامنی ایجاب ایتدی. Sierra Nevada جبالی و جنوبک جبال ساحلیه سنک تشکیل ایتدیکی حوزه، مناطق سائرهدن کلیا مستقلدر. اندلس ایسه بشقه قطعاً مفرز بر الکادره بونکله برابر نفس اندلس بیله سهولته مناطق تالییه تقسیم اولته بیلیر؛ چونکه اندلس قطعیه واقعا اوزون ایسه ده کنیش دکلدی؛ کذلک طاغری ایله حدودی پک مفرز اولان غرطه سیاسی قولایقله ممالک سائره یه قارشی سد ایدیله بیلیر بر مملکتدر. بونک کبی شمالده Manche، Estremadura، Sierra Morena، مرسیه و بلنسیه نک ده جغرافیا اعتباریله استقلاللری در کاردی. بوندن طولایبدر که صوک زمانلرده خرسیتیان اسپانیا وسائط وافکارک تحویلی سایه سنده وحدت ملیه و سیاسییه سنی حیزه حوله چیقارنجه یه قدر کرک مسلمانلر دورنده، کرک آندن اول و صکره ادوار خرسیتیانیه ده تفرقه لره اوغرامشدر. بوکون بیله پورتوغال، اسپانیادن کلیا مستقلدر. [قتالونیه] ایسه اسپانیا تاجنه عائد اولقله برابر مرکز دن تباعد حساریله مضابدر. بو وضعیت جغرافیه تسلطنلری، تفرقه ملوک و ولاتی استجاب ایتدی.

(۳) — عرب استیلاسی سریع اولمشدی. یاواش اولسه ایدی اراضی دها اساسلی بر صورتده استملاک ایدیلردی. اهالی دهها قطعیتله مملکته بر لشریدی. بوسرعت بر عکس العملی، بر ارتجاعی موجب اولدی. بویله عجمالتله فتح مملک ایچون فضلله قوه عضویه صرف ایدلدی؛ بالآخره، مملکتی مدافعه ایتمک اقتضا ایدنجه خزائن ملتده او قدر قوا قالمشدی.

(*) E. Reclus, L'Homme et la Terre, vol III, p. 449

توفیق فکرت حقنہ

مملکتزده، عالم ادبیاتده، توفیق فکرت بك مرحوم قدر تعظیمله و دشنامله مظهر و گرفتار اولانلر آزدر .

توفیق فکرت بك حقنہ یازلمش منشور قصیده لرك همان جمله سنی او قودینم کبی ، علیهنه سرد و در میان ایلمش مؤاخذاتی ده کوزدن کچیردم . مزایایسی لایعد اولان استاد عزیزی مدح و ثنا ایچون بشقه بر فرصتدن استفاده ایده جگمی قارئلمه عرض ایله بوقرهمده تنقیدی اوچ مطالعه یوروته جگم . توفیق فکرت غربی بك سهور . غربدهده ایکنجی ، حتی ادبیات عمومیدهده اوچنجی درجهده شاعر لردن [فرانسوا قوپه] رباب شکسته ناظمنك پرستیده سی ، مقتداسی ، پیری و شیخیدر . فکرت ادبیات افرنجیه ده اولدینی کبی تالق ایتمش ، لکن ، لزومی درجه سنده هضم ایده مه مشدر . بناءً علیه بو کیفیت خلوقك دفتری شاعر ابد زبده سنی بعض مرتبه شیوه سزاکه سوق ایله یور . بز جمله شعریه کورسیورسکیزکه ترکیه دکل . فرانسوزجهده اوله ماز . او حالده نه در ؟ بو بر مطالعه ویا تصویر عندییدر ؟ اوده دکل ، چونکه اوزرنده بارز بر بیانجیلق وار .

فکرت بك مرحومك مطالعه سی چوق دکلدی . اکر سیس بدیهه کاری [قوپه] درجه سنده دها بر قاچ نائر و شاعر طایسه ایدی البته تصنی بو درجه ایلمی به کنورضردی .

* *

Verve کله سفنك ترکیه سنی بیلورم . شمس الدین سامی بك بوکا جربزه ، وسعت قریحه دیور . هایدی بز سلیمان نظیف بکله برابر - آتش قریحه - دیلم . Verve صاحبی اوله رق طانیدینم اك بیوک ادیب ، الحق ، عبدالحق حامد بکدر . حامد ، دوشونمده دن ، اوغراشمه دن ، یوروله دن یازی بازار و میدانه سرائر لر کتیرر . حامد چوق اوغراشیرسه کوزل بر شبی یازاماز . حامد یالکیز الهامنه تابعدر . آندن بشقه سیله مقید دکلدر . بناءً علیه تراشیده کاراق قیدی کنندی اتعاب ایتمز .

توفیق ایسه چوق اوغراشیر . بر قویو جی کبی بیتلری ایله ، مصراعلری ایله ، جمله و کله لر ایله مشغول اولور . آنلری تورپوله ر ، آکله ر ، رنده لر . لکن اکثریتاه بو عملیات اثناسنده صراغ الهامی قفسندن قاچیرر

Verve توفیق مرحومده نقصاندر ویا یوقدر . بو اعتبار ایله [رباب شکسته] و [فینن] مؤلفلری ضد کامل تشکیل ایدر لر .

* *

توفیق لسانه حاکم و متصرف بر شاعر دی . لکن کله خصوصنده اصلا اصابت انتخابه مالک دکلدی . قوالاندینی بر چوق کله بی آذره اعاره ایتمکی ترینناتدن صرف نظر لسان قبول ایتمه مشدر . بناءً علیه ، آرهدن بك آز سنه کچدیکی حالده توفیق فکرتك زاده اختراعی اولان لفظلر هیمنزه بیانجی کلور . کلماتك صنعتی ، فکرت ادبیاتنه بر جعلیلک ویر مشدر . جناب شهاب الدین ده ، بو اعتبار ایله فکرتله همدرددر .

* *

فکرت حقنہ کی اوچ نقطه تنقیدی مزنی عرض ایتدک ؛ لکن بالالترام امثله ایراد ایتدک . شو قدر وار که قارئلمزدن هر کیم فکرت بك مرحومك مخلصاتی آچه جق اولورسه وضع ایتدیکنز نظریات دائره سنده قولایلقه تطبیقاته کیریشه بیلر .

مهاوایی زاده

۲۵ مارت ۱۹۱۷